

EDUSKUNNAN VASTAUS 214/2000 vp**Hallituksen esitys laiksi indeksiehdon käytön rajoittamisesta****Asia**

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksensä laiksi indeksiehdon käytön rajoittamisesta (HE 162/2000 vp).

Valiokuntakäsittely

Valtiovarainvaliokunta on antanut asiasta mie-
tinnön (VaVM 41/2000 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavan lain:

Laki**indeksiehdon käytön rajoittamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §*Kielletyt ja sallitut ehdot*

Hintojen, palkkojen, ansioiden tai muiden kustannusten kehitystä kuvaavan indeksin muutoksiin perustuvan indeksiehdon tai muun siihen verrattavan sidonnaisuuden ottaminen sopimukseen on kielletty, jollei laista muuta johdu.

Tämän lain nojalla sallittuna on kuitenkin pidettävä ehtoa, jonka mukaan:

1) hyödykkeen hinta tai osa siitä määräytyy sanotusta hyödykkeestä, siihen käytetystä tarvikkeesta tai valmistusaineesta maksettavan sellaisen hinnan mukaan, johon sopijapuolella ei ole merkittävää mahdollisuutta vaikuttaa;

2) korvaus hyödykkeen tai oikeuden käyttämisestä elinkeinotoiminnassa määräytyy osuutena elinkeinotoiminnan tuotosta tai liikevaihdosta;

3) hintaa tai muuta suoritusta tarkistetaan sen johdosta, että arvonlisäveroa tai muuta hinnan

taikka suorituksen määrään vaikuttavaa veroa tai julkista maksua sopimuskautena muutetaan;

4) korkokannan suuruus määräytyy suhteessa toiseen korkokantaan tai suhteessa arvopaperimarkkinalaissa (495/1989) tarkoitettussa arvopaperipörssissä tai muussa julkisessa kaupankäynnissä taikka näihin rinnastettavassa, toisessa valtiossa toimivassa, viranomaiselta toimiluvan saaneessa arvopaperipörssissä kaupankäynnin kohteeksi otettujen osakkeiden hintojen kehitykseen;

5) sopimuksessa tarkoitettu suoritus on sidottu ulkomaan rahan kurssiin.

2 §*Poikkeukset*

Tätä lakia ei sovelleta:

1) eläkettä, elatusta, elinkorkoa tai hautausapua koskevaan sopimukseen;

2) vakuutusopimukseen, paitsi elämisen varalta otettuun vakuutukseen, jossa vakuutusmaksuja sopimuksen mukaan maksetaan vähemmän kuin viiden vuoden ajan;

3) sähkön, kaukolämmön, maakaasun tai maakaasua korvaavan kaasun toimitussopimukseen;

4) vientitakuulain (479/1962) 2 §:n 1 momentin 7 kohdassa tarkoitetun tappion varalta annettavaan valtion vientitakuuseen;

5) julkisen kehitysavun toteutussopimuksiin;

6) sopimuksiin, jotka koskevat tavaroiden tai palvelusten myyntiä ulkomaille, tavaroiden tai palvelusten hankintaa ulkomailta taikka kansainvälisiä raha- tai rahtimarkkinoita tai jotka muuten ovat kansainvälisluonteisia, vaikka sanottuihin sopimuksiin muuten olisi sovellettava Suomen lakia;

7) sijoituspalveluyrityksistä annetun lain (579/1996) 2 §:ssä tarkoitettuun sijoituskohteeseen;

8) asuinhuoneiston vuokrasopimukseen, joka on voimassa toistaiseksi tai tehty vähintään kolmeksi vuodeksi;

9) sellaiseen muun kuin asuinhuoneiston vuokrasopimukseen, joka on voimassa toistaiseksi tai tehty vähintään kolmeksi vuodeksi;

10) maanvuokralain (258/1966) 2 luvussa tarkoitettuun tontinvuokrasopimukseen;

11) muuhun maanvuokrasopimukseen, joka on tehty määräajaksi, vähintään 10 vuodeksi, ja jota vuokranantaja ei voi irtisanoa päättymään ennen sanotun määräajan loppuun kulumista muulla kuin maanvuokralaissa säädetyllä perusteella tai sillä perusteella, että vuokramies ei ole täyttänyt hänelle sopimuksessa määrättyä vuokra-alueen rakentamisvelvollisuutta;

12) luvanvaraisesta henkilöliikenteestä tiellä annetussa laissa (343/1991) tarkoitettuun säännöllistä ja yleisesti käytettävissä olevaa henkilöliikennettä koskevaan ostosopimukseen, joka on voimassa toistaiseksi tai tehty vähintään kolmeksi vuodeksi;

13) vähintään 10 vuodeksi tehtyyn sopimukseen, jolla valtio, kunta tai muu julkisoikeudellinen yhteisö tilaa yleisen tien, rautatien, sataman tai jäänmurron kokonaisuhoitopalvelun; eikä

14) kolmeksi vuodeksi tehtyihin yleisten teiden, katujen ja muiden vastaavien yleisten alueiden hoitotyötä koskeviin hoitourakkasopimuksiin.

3 §

Indeksiehdon salliminen rakennusurakkasopimuksissa

Valtioneuvoston asetuksella voidaan sallia indeksiehdon ottaminen asetuksen voimaantulon jälkeen tehtävään rakennusurakkasopimukseen, jonka mukainen urakka-aika on vähintään 12 kuukautta. Urakkasopimuksessa sovitusta urakkahinnasta on jätettävä tarkistamatta siihen sisältyvät palkkakustannukset asetuksella tarkemmin säädetyllä tavalla.

Urakkahinnan muuta osaa tarkistettaessa saadaan indeksin muutoksesta ottaa huomioon enintään kaksi kolmasosaa. Valtioneuvoston asetuksella säädetään indeksiehdon soveltamiseen liittyvistä muista ehdoista.

Mitä 1 momentissa säädetään, ei sovelleta muuhun asuntorakentamista koskevaan urakkasopimukseen kuin sellaiseen urakkasopimukseen, johon perustuva rakennustyö on hyväksytty aravalain (1189/1993), vuokra-asuntolainojen korkotuesta annetun lain (867/1980), omistusasuntolainojen korkotuesta annetun lain (1204/1993), asumisoikeustalolainojen korkotuesta annetun lain (1205/1993) tai asunto-osakeyhtiötalolainojen korkotuesta annetun lain (205/1996) mukaisesti lainoitettavaksi tai korkotuettavaksi. Tällaisen työn urakka-aika saa olla 1 momentissa säädettyä lyhyempi.

4 §

Indeksiehdon salliminen muissa tapauksissa

Valtioneuvoston asetuksella voidaan muissakin kuin 3 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa sallia indeksiehdon ottaminen määrätynlaisiin asetuksen voimaantulon jälkeen vähintään vuodeksi tehtäviin sopimuksiin, joita ei voida irtisanoa päättämään sitä aikaisemmin.

Valtiovarainministeriö voi hakemuksesta antaa luvan hyväksymänsä indeksiehdon ottamiseen yksittäiseen sopimukseen tai useisiin sopimuksiin, jotka perustuvat vakiosopimukseen, sen kestoajasta riippumatta, jos siihen on perusteltua syytä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettulla asetuksella tai 2 momentissa tarkoitettulla päätöksellä ei voida kuitenkaan myöntää lupaa indeksiehdon käyttämiseen velkasuhteessa, joka perustuu velaksiantoon tai sopimuksesta johtuvan vastikkeen velaksi jättämiseen.

5 §

Seuraamukset

Indeksiehto, joka on tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten vastainen, on mitätön.

Jos ehdon mitättömyys johtaisi kohtuuttomuuteen, ehto voidaan osaksi tai kokonaan ottaa huomioon tai sopimusta muulla tavoin sovitella

sen mukaan kuin varallisuus oikeudellisista oikeustoimista annetun lain (228/1929) 36 §:ssä säädetään.

6 §

Tarkemmat säännökset

Tarkemmat säännökset tämän lain täytäntöönpanosta annetaan tarvittaessa valtioneuvoston asetuksella.

7 §

Voimassaolo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2001 ja on voimassa vuoden 2003 loppuun.

Ennen lain voimaantuloa tehtyihin sopimuksiin sovelletaan lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Helsingissä 18 päivänä joulukuuta 2000
